

Langusova ulica 4, 1535 Ljubljana

T: 01 478 80 00

F: 01 478 81 39

E: gp.mzp@gov.si

www.mzp.gov.si

Številka: 007-213/2012/10

Ljubljana, dne 11. 7. 2012

EVA 2012-2430-0017

GENERALNI SEKRETARIAT
VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE

Gp.gs@gov.si

ZADEVA: Predlog Zakona o dopolnitvi Zakona o rudarstvu – NUJNI POSTOPEK

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08 in 38/10 – ZUKN in 8/12) je Vlada Republike Slovenije na ... seji dne sprejela naslednji sklep:

Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o dopolnitvi Zakona o rudarstvu (EVA 2012-2430-0017) in ga na podlagi prvega odstavka 143. člena Poslovnika Državnega zbora Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo in 105/10) posreduje Državnemu zboru Republike Slovenije v sprejem po nujnem postopku.

Dr. Božo Predalič
Generalni sekretar

PREJMEJO:

- Ministrstvo za infrastrukturo in prostor
- Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo
- Ministrstvo za finance
- Ministrstvo za kmetijstvo in okolje
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo

2.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:

Julijan Fortunat, v. d. generalnega direktorja Direktorata za energijo

2.b Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu Državnega zbora:

Zvone Černač, minister za infrastrukturo in prostor

Dr. Igor Šalamun, državni sekretar

Julijan Fortunat, v. d. generalnega direktorja Direktorata za energijo

3. Gradivo se sme objaviti na svetovnem spletu:	DA	
4.a Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem oziroma skrajšanem postopku v Državnem zboru RS z obrazložitvijo razlogov:		
Predlaga se, da Državni zbor RS v skladu s prvim odstavkom 143. člena Poslovnika Državnega zbora Republike Slovenije (Uradni list RS, št. št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo in 105/2010) predlog Zakona o dopolnitvi Zakona o rudarstvu (v nadaljnjem besedilu: predlog zakona) obravnava po nujnem postopku, da se preprečijo težko popravljive posledice za delovanje države, ki bi nastale, če zakon ne bi bil pravočasno sprejet, saj bi bilo do sprejetja praktično nemogoče podaljševanje obstoječih koncesij za koriščenje mineralnih surovin.		
4.b Predlog za skrajšanje poslovnih rokov z obrazložitvijo razlogov:		
Gradivo naj obravnava Vlada Republike Slovenije na redni seji dne 12. 7. 2012.		
5. Kratek povzetek gradiva		
S predlagano dopolnitvijo Zakona o rudarstvu se odpravlja pomanjkljivosti določbe veljavnega zakona, zaradi katere je praktično nemogoče podaljševanje obstoječih koncesij.		
6. Presoja posledic		
a)	na javnofinančna sredstva v višini, večji od 40 000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	NE
b)	na usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	NE
c)	administrativne posledice	NE
č)	na gospodarstvo, posebej na mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	DA
d)	na okolje, kar vključuje tudi prostorske in varstvene vidike	NE
e)	na socialno področje	NE
f)	na dokumenta razvojnega načrtovanja:	NE
	- na nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja,	
	- na razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna	
	- na razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij	
7.a Predstavitev ocene finančnih posledic, višjih od 40 000 EUR: /		
7.b Predstavitev ocene finančnih posledic, nižjih od 40 000 EUR		
Predlagana dopolnitev zakona nima finančnih posledic na javnofinančna sredstva.		
8. Predstavitev sodelovanja javnosti		
Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja	NE	

/Če DA:

Datum objave: /

V razpravo so bili vključeni: /

- nevladne organizacije,
- predstavniki zainteresirane javnosti,
- predstavniki strokovne javnosti,
- občine in združenja občin oziroma navedba, da jih gradivo ne zadeva.

Mnenja, predloge, pripombe so podali: /

-

Upoštevani so bili:

- v celoti
- v pretežni meri
- delno
- niso bili upoštevani, poročilo je bilo dano.....

Bistvena odprta vprašanja:

9. Predstavitev medresorskega usklajevanja

Gradivo ni bilo poslano v medresorsko usklajevanje.

/Datum pošiljanja: /

/Gradivo je usklajeno: /

10. Gradivo je lektorirano

NE

11. Zahteva predlagatelja za

a)	obravnavo neusklajenega gradiva	DA
b)	za nujnost obravnave	DA
c)	obravnavo gradiva brez sodelovanja javnosti	NE

12. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti

DA

13. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade

DA

14. Gradivo je pripravljeno na podlagi sklepa vlade št. ... z dne ...

Zvone Černač
MINISTER

PRILOGA: jedro gradiva

PRILOGA I

Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo 109/08, 38/10 – ZUKN in 8/12) je Vlada Republike Slovenije na ... seji pod točko ... dne ... sprejela naslednji

SKLEP

»Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o dopolnitvi Zakona o rudarstvu (EVA 2012-2430-0017) in ga na podlagi prvega odstavka 143. člena Poslovnika Državnega zbora Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo in 105/10) posreduje Državnemu zboru Republike Slovenije v sprejem po nujnem postopku.«

dr. Božo PREDALIČ
GENERALNI SEKRETAR

Številka:

Ljubljana,

Priloga:

- Predlog Zakona o dopolnitvi Zakona o rudarstvu

Sklep prejmejo:

- Ministrstvo za infrastrukturo in prostor
- Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo
- Ministrstvo za finance
- Ministrstvo za kmetijstvo in okolje
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo

ZAKON O DOPOLNITVI ZAKONA O RUDARSTVU

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Sedaj veljavni Zakon o rudarstvu (Uradni list št. 61/10, 62/10 – por. in 76/10; v nadaljnjem besedilu: ZRud-1) je bil sprejet 21.07.2010, veljati je začel 10.08.2010, uporabljati pa se je začel 01.01.2011. Dne 30.07.2010 je bil sprejet Popravek zakona o rudarstvu (Uradni list RS, št. 62/10), dne 02.10.2010 pa še Zakon o dopolnitvi zakona o rudarstvu (Uradni list RS, št. 76/10), ki je uredil določene nepravilnosti zakona.

Z začetkom uporabe ZRud-1 so bile ugotovljene nove pomanjkljivosti zakona, ki se odražajo v pomanjkljivem in nejasnem urejanju postopkov podaljševanja rudarskih pravic, pomanjkljivih prehodnih določbah, ki bi zavarovale pravice, ki so jih posamezne pravne in fizične osebe pridobile pred uveljavitvijo oziroma začetkom uporabe zakona, terminoloških napakah in podobno. Prav tako je bilo praktično nemogoče podaljševanje obstoječih koncesij za koriščenje mineralnih surovin, kljub temu, da koncesionar do izteka koncesijske pogodbe ni izkoristil mineralnih surovin v pridobivalnem prostoru, ki ga določa koncesijska pogodba; kar se rešuje s predlagano dopolnitvijo zakona.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1. Cilji

Bistven cilj predlaganega zakona je omogočanje podaljševanja obstoječih koncesij.

2.2. Načela

Predlagana dopolnitev Zakona o rudarstvu temelji na enakih načelih, kot so bila podana ob sprejemu veljavnega Zakona o rudarstvu.

2.3. Poglavitne rešitve

Predlog dopolnitve zakona omogoča podaljševanje obstoječih koncesij za koriščenje mineralnih surovin; do podaljšanja bodo upravičeni obstoječi koncesionarji, ki so jim koncesijske pravice potekle po 1. 1. 2011, pa še niso izkoristili pravic na pridobivalnem prostoru, ki jim jih daje osnovna koncesijska pogodba.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Predlog zakona nima finančnih posledic za državni proračun. Predlog zakona nima finančnih posledic za druga javna finančna sredstva.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Za izvajanje zakona ni potrebno zagotoviti finančnih sredstev v proračunu.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGNAE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

5.1 Primerjalna ureditev v drugih pravnih sistemih

Prikaz primerjalne ureditve v predpisih, ki urejajo rudarstvo v drugih državah, je izdelan na podlagi pregleda predpisov evropskih držav, ki poznajo tako kot Slovenija, že več stoletno tradicijo rudarstva, a so imele, podobno kot Slovenija, v določenem obdobju po končani II. svetovni vojni, tudi mineralne surovine opredeljene kot družbeno lastnino. Edina razlika pri tem je Avstrija, ki se je sovjetske okupacije znebila že po slabih desetih letih.

1. primer: Avstrija

V zvezi z rudarjenjem velja v Avstriji zvezni zakon, ki ureja pogoje za izkoriščanje vseh vrst mineralnih surovin. Bil je sprejet leta 1999 in ima naslov »Mineralrohstoffgesetz« (MinroG). Ta zakon vključuje vse vrste mineralnih surovin, ki pa jih glede na način izkoriščanja deli v tri vrste: mineralne surovine, ki so v splošni rabi, mineralne surovine, ki so v državni lasti in mineralne surovine, ki so v deželni lasti.

Med mineralne surovine v splošni rabi se uvrščajo vse vrste rud, iz katerih se pridobiva železo, mangan, krom, molibden, tungsten, vanadij, titan, cirkon, kobalt, nikelj, baker, srebro, zlato, platina, cink, živo srebro, svinec, kositer, bizmut, antimon, arzen, žveplo, aluminij, berilij, litij, sadra, anhidrit, barit, fluorit, grafit, lojavec, kaolin, leukofilit in vse vrste premoga ter oljnega skrilavca. V mineralne surovine v državni lasti so uvrščene kamena sol, vse vrste hidrokarbonatov in mineralne surovine, ki vsebujejo uran in torij, v mineralne surovine v deželni lasti pa so uvrščene vse preostale surovine, torej tudi pridobivanje surove nafte, zemeljskega plina in šote. MinroG pa podobno, kot je to urejeno v predlaganem zakonu, dopušča iskanje mineralnih surovin brez dovoljenj.

To, da so določene mineralne surovine v splošni rabi, pa seveda ne pomeni, da bi se jih lahko izkoriščalo kar povprek, ampak mora tisti, ki namerava to storiti, izpolnjevati določene pogoje in pridobiti posebna dovoljenja. To velja seveda tudi pri izkoriščanju mineralnih surovin, ki so v državni lasti in surovin, ki so v deželni lasti. Razlika je le v tem, kateri organ je pristojen za izdajo takšnih dovoljenj. Za izkoriščanje mineralnih surovin v splošni rabi daje dovoljenja občina, za izkoriščanje mineralnih surovin v deželni lasti pristojni deželni organ, za izkoriščanje mineralnih surovin v državni lasti pa rudarsko ministrstvo.

Pogoji, da lahko pravna ali fizična oseba pridobi določeno dovoljenje, so v MinroG urejeni skoraj povsem enako, kot je to v predlaganem zakonu. Ta zakon namreč ureja tudi pogoje, ki morajo biti izpolnjeni pri iskanju in raziskovanju ležišč mineralnih surovin, obveznost dajanja poročil pristojnim organom o rezultatih raziskav, zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu. Določa pa tudi,

kdo je pristojen za opravljanje nadzorstva pri raziskovanju in izkoriščanju, obveznost plačevanja koncesnin.

Pred letom 1999 sta v zvezi z rudarjenjem veljala v Avstriji dva sistema, ki sta se odrazila v ustreznih zakonih, katerih rešitve pa so izhajale še iz predpisov, ki so veljali pred drugo svetovno vojno. Prvi je bil zakon iz leta 1975, z naslovom »Berggesetz«, ki je urejal le vrste mineralnih surovin oziroma njihovo klasifikacijo, drugi sistem pa je bil v področnih predpisih, katerih izdaja je bila v deželni pristojnosti in je bil zato nepregleden in je povzročal težave. MinroG pa povsem enako, kot je to urejeno v predlaganem zakonu, v ločenih poglavjih ureja način in pogoje za pridobitev »Bergrecht«, torej koncesije, pogoje za pridobitev pravice uporabljati zemljišče, v katerem oziroma pod katerim ležijo mineralne surovine in ki je v lasti tretjih oseb, in pogoje za izvajanje rudarskih del.

V avstrijskem rudarskem zakonu (Mineralrohstoffgesetz - MinroG) je tudi določeno, da se določbe tega zakona, ki se nanašajo na tehnične aspekte izvajanja rudarskih del, uporabljajo tudi pri izvajanju rudarskih del, ki se izvajajo ne samo za namen izkoriščanja mineralnih surovin, ampak tudi za druge podzemne objekte in sicer zaradi zagotavljanja varstva in zdravja pri delu, ko se takšni objekti gradijo.

2. primer: Poljska

Na Poljskem velja sistemska zakonodaja, ki sicer v načelnem smislu ureja hkrati pogoje za izvajanje rudarskih in z njimi povezanih geoloških del, ureja pa tudi pogoje za podzemno skladiščenje plinov in odlaganje odpadkov. Sprejeta je bila v letu 1994 in nato nekajkrat dopolnjena, nazadnje v letu 2005. Podrobneje pa posamezne vrste mineralnih surovin in pogoje za njihovo izkoriščanje ureja kar precejšnje število predpisov, vsak na svoj način, tako da je skoraj nemogoče določiti skupni imenovalec. Pred sprejemom navede nove zakonodaje pa se je po II. svetovni vojni rudarstvo odvijalo z državnimi dekreti. Z njimi so se odpirali tudi novi rudniki, določala vodstva in se jim nalagalo tudi, za koliko ton izkopanih teh in teh rudnin v določenem letu morajo poskrbeti. Rudarstvo na Poljskem je skratka bilo, do uvedbe demokracije, v celoti vključeno v t.i. plansko gospodarstvo.

V tej novi zakonodaji pa je npr. navedeno, da je cilj izvajanja geoloških raziskav pridobiti podatke in vedenje o planetu Zemlji na katerem živimo, največ pozornosti pa namenja fizikalni geologiji, ki se ukvarja s spoznavanjem materialov - snovi, ki sestavljajo Zemljo in procesov, ki delujejo nanje ter potekajo na Zemljini površini in pod njo. Poudarjeno je celo, da poglobljeno vedenje o Zemlji služi človeštvu za zadovoljevanje potreb po mineralnih in energetskih ter vodnih virih, za opredelitev geološko stabilnih in drugače primernih območij za izgradnjo infrastrukturnih objektov in konstrukcij ter podajanje predvidevanj o nevarnostih povezanih z endogenimi in eksogenimi silami Zemlje ter da ima poznavanje geoloških procesov in geološke zgradbe določenega ozemlja velik praktičen pomen za smotrno gospodarjenje z okoljem ter za uravnotežen gospodarski in družbeni razvoj.

Tako kot prejšnji sistem tudi nova zakonodaja ne vsebuje definicije, ki bi na enem mestu določila, kaj vse sodi med rudarska dela.

Poljska rudarska zakonodaja določa, da se mora pred začetkom izkoriščanja pridobiti ustrezna dovoljenja, ki jih izdajajo pristojni organi posameznih vojvodstev. S posameznimi predpisi, ki so bili in se še izdajajo, pa so tudi urejeni ukrepi in pogoji za izvajanje posameznih vrst rudarskih del, varovanje okolja in varstva pri delu v času izvajanja rudarskih del pri raziskovanju oziroma izkoriščanju mineralnih surovin, obveznost ureditev prizadetih površin po končanem izvajanju rudarskih del ter njihovo usposobitev za ponovno uporabo.

3. primer: Madžarska

Madžarska je ena od držav, ki je imela že v 13. stoletju sprejet akt, ki je urejal pogoje za izkoriščanje mineralnih surovin, z imenom »Selmechánya«. Z njim so bile, npr. določene pravice in dolžnosti glavnega vodje posameznega rudnika, z nazivom »tamper«. Kasneje, še v času Avstroogrške, je imela Madžarska lasten zakon, ki je urejal pogoje za raziskovanje in izkoriščanje vseh vrst takrat znanih mineralnih surovin, sprejet leta 1870, ki se je nato še uporabljal po razpadu Avstroogrške monarhije in ustanovitvi lastne države. Ker pa so rešitve tega zakona temeljile v prej omenjenem aktu iz 13. stoletja, je bilo tudi z njim določeno, da je za pravilno in varno izkoriščanje odgovoren vodja rudnika.

Madžarska je že leta 1869 ustanovila centralno ustanovo, zadolženo za raziskave nahajališč mineralnih surovin, to je Geološki inštitut ter na podlagi raziskav, ki jih je opravljal kot državno nalogo. Na podlagi takšnih raziskav je madžarski tudi uspelo, da je še v času obstoja Avstroogrške vzpostavila ustrezno centralno evidenco.

Celoten sistem, ki je urejal ne samo pogoje za pravilno in varno izkoriščanje mineralnih surovin, ampak tudi postopke za pridobitev pravice, da lahko določena oseba na določenem mestu in pod določenimi pogoji izkorišča določeno vrsto ali več vrst mineralnih surovin, pa je na Madžarskem propadel, ko je prešla v t.i. vzhodni blok. Takrat so bile tudi na področju rudarstva vzpostavljene razmere, kot so veljale v SSSR in vseh drugih državah, ki so bile pod sovjetskim okriljem in primorane izvajati plansko gospodarstvo znotraj znanih »petletk«.

5.2 Prikaz ureditve v pravnem redu EU

Predlog zakona o dopolnitvi Zakona o rudarstvu ni predmet usklajevanja s pravnim redom EU.

6. DRUGE POSLEDICE, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Administrativne in druge posledice

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Učinek z vidika administrativnih posledic:

- dopolnitev bo omogočila podaljšanja koncesij, ki so bila po 1. 1. 2011 praktično onemogočena, rešenih bo več zaostankov s tega področja

Učinek z vidika zmanjšanja finančnih sredstev:

- sprostitev postopkov podaljšanja koncesij bo pomenila tudi razbremenitev organov državne uprave ter možnost povečanja prihodkov v proračun iz naslova koncesijskih dajatev.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

/

6.2 Presoja posledic na okolje, ki vključuje tudi prostorske in varstvene vidike

/

6.3 Presoja posledic na gospodarstvo

Omogočeno bo ohranjanje večjega števila delovnih mest na pridobivalnih prostorih mineralnih surovin.

6.4 Presoja posledic na socialnem področju

/

6.5 Presoja posledic na dokumente razvojnega načrtovanja

/

6.6 Izvajanje sprejetega predpisa

a) Predstavitev dopolnitve zakona

Predlog Zakona o rudarstvu bo ustrezno predstavljen strokovni in drugi zainteresirani javnosti.

b) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa

Spremljanje izvajanja dopoljenega Zakona o rudarstvu je v pristojnosti Ministrstva za infrastrukturo in prostor. Ministrstvo bo redno spremljalo učinke tega predpisa na pospešitev postopkov podaljšanja koncesij.

6.7 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona

/

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o rudarstvu (Uradni list RS, št. 61/10, 62/10 – popr. in 76/10) se za 50. členom doda nov 50.a člen, ki se glasi:

»50.a člen

(1) Določbe 50. člena tega zakona se ne uporabljajo v primerih, ko rudarska pravica za izkoriščanje poteče po 1. 1. 2011, nosilec rudarske pravice za izkoriščanje pa je na ministrstvo, pristojno za rudarstvo, podal vlogo za njeno podaljšanje. V takih primerih se šteje, da je rudarska pravica za izkoriščanje podaljšana za največ tri leta od poteka dosedanje rudarske pravice.

(2) Ministrstvo, pristojno za rudarstvo, izda nosilcu rudarske pravice, ki je pred uveljavitvijo tega zakona vložil vlogo za podaljšanje rudarske pravice za izkoriščanje o kateri še ni bilo odločeno, v 15 dneh po uveljavitvi tega zakona, odločbo v kateri določi obdobje podaljšanja rudarske pravice.

(3) Ministrstvo, pristojno za rudarstvo, izda nosilcu rudarske pravice, ki vlogo za podaljšanje rudarske pravice za izkoriščanje vloži po uveljavitvi tega zakona, v 15 dneh po vložitvi vloge, odločbo v kateri določi obdobje podaljšanja rudarske pravice.

(4) Medsebojna razmerja v zvezi s podaljšanjem veljavnosti rudarske pravice za izkoriščanje uredita Republika Slovenija in nosilec rudarske pravice za izkoriščanje z dodatkom h koncesijski pogodbi, ki ga podpišeta v imenu Republike Slovenije kot koncedenta minister, pristojen za rudarstvo, in nosilec rudarske pravice za izkoriščanje kot koncesionar.

KONČNA DOLOČBA

2. člen

(končna določba)

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu

S prehodno določbo je omogočeno podaljšanje rudarske pravice v okviru obstoječe rudarske pravice tudi nosilcem rudarske pravice, ki ne izpolnjujejo pogojev iz 50. člena tega zakona. S tem se omogoča podaljšanje rudarske pravice tako nosilec, ki so vlogo za podaljšanje rudarske pravice na ministrstvo že vložili a o njej še ni bilo odločeno, kot tudi nosilec, ki bodo vlogo vložili po uveljavitvi dopolnitve zakona.

K 2. členu

Ta člen določa uveljavitev dopolnitve zakona.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

/

V. PREDLOG, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO NUJNEM OZIROMA SKRAJŠANEM POSTOPKU

Vlada RS predlaga, da se, skladno s 143 . členom Poslovnika Državnega zbora RS (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo in 105/10), predlog Zakona o dopolnitvah zakona o rudarstvu obravnava po nujnem postopku, zato da se preprečijo težko popravljive posledice za delovanje države. Če predlog zakona ne bi bil pravočasno sprejet, praktično ne bi bilo izvedljivo podaljševanje obstoječih koncesij za koriščenje mineralnih surovin.

VI. PRILOGE

/